

หนังสือเรียน

ภาษาไทย

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เล่ม ๑

๐๕

มาลี

ป.๓

๐

๑.

๑๑

กัลยาณิวัฒนา ป.๓ เลขที่ ๑๑
โรงเรียนภาษาไทย เล่ม ๑

ประถมศึกษา

หนังสือเรียนภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เล่ม ๑

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สิบสอง ๓๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๕๓๔

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑๐.๐๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

องค์การค้ำของคุรุสภาจัดพิมพ์จำหน่าย

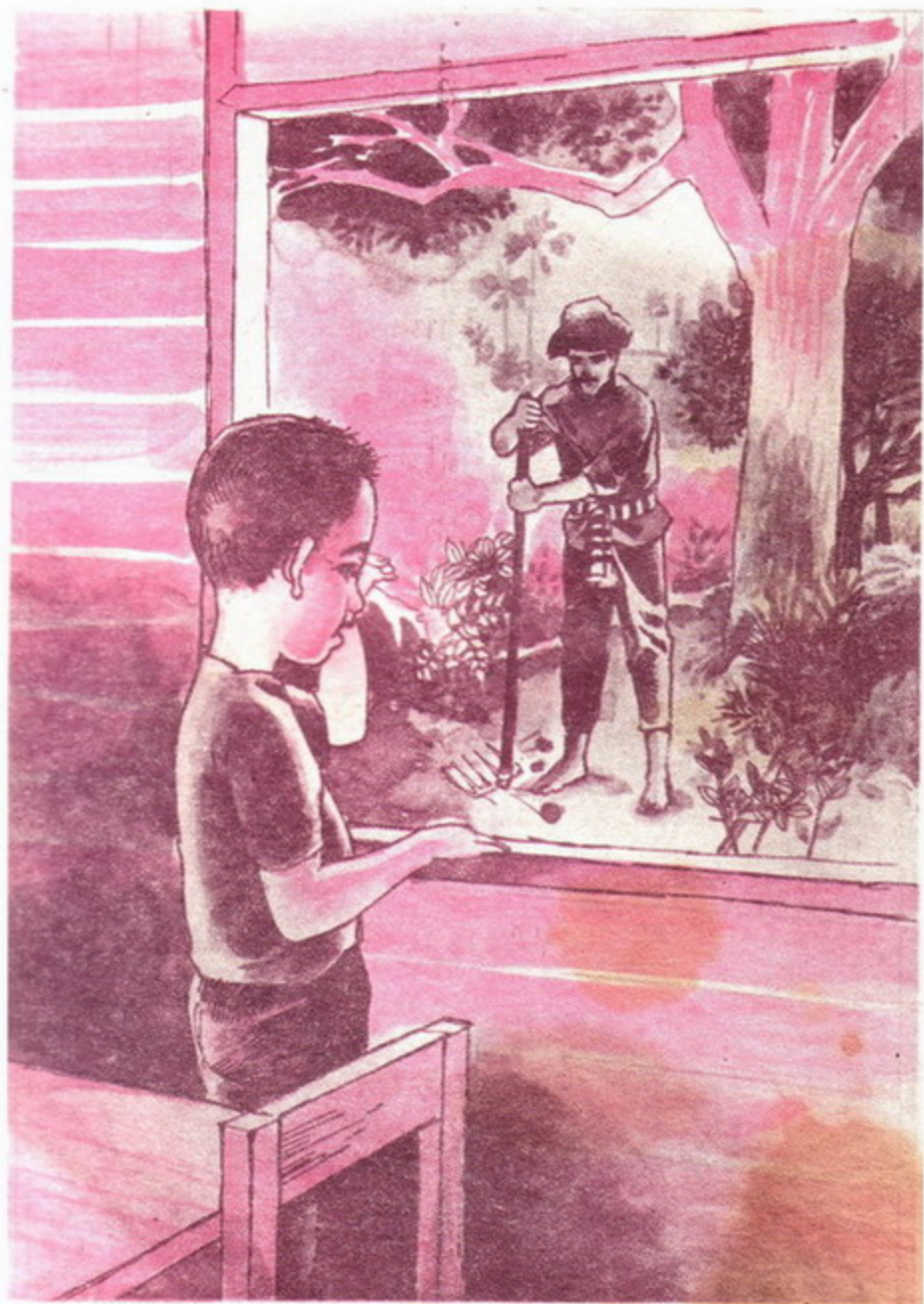
พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

๕๒ ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ปิตักบขาย	๑
บทที่ ๒ เจ้าจ้อจอมชน	๘
บทที่ ๓ นกเขาเอย	๑๖
บทที่ ๔ ขาเสพย์คิดเป็นอันตราย	๒๔
บทที่ ๕ โสนน้อยเรือนงาม	๓๓
บทที่ ๖ ครอบครวของเพชร	๔๓
บทที่ ๗ เพชรอยากเรียนหนังสือ	๕๐
บทที่ ๘ สุดสาครกับม้านิลมังกร	๕๘
บทที่ ๙ คนมีประโยชน์	๖๗
บทที่ ๑๐ ลูกเสือสำรองวีระ	๗๗
คำประพันธ์ในหนังสือเรียน	๘๓
ประมวลคำใหม่ บทที่ ๑ - ๑๐	๘๔

บทที่ ๑

ปิตักับาย

ไก่อันปลุกปิติเป็นประจำทุกเช้า ตามปรกติฤดูทำนา เช่นนี้ พ่อ แม่และพี่ไปนาตอนเช้ามีดก่อนเขาตื่น วันนี้แม่ มัวหาผ้าคลุมหน้ากันแดดจึงทำให้ไปช้ากว่าทุกวัน ปิติจึง ตื่นขึ้นมาทัน พ่อเตรียมเครื่องมือทำนารออยู่ข้างล่าง พี่ เตรียมข้าวปลาอาหารและกรอกน้ำใส่กระติก เสร็จแล้วก็พากันลงไปนั่งคอยอยู่ที่แคร่ใต้ต้นมะปราง ปิติไพล่หน้าต่าง เห็นพ่อกำลังเอาคราดกระแทกกับพื้นดินแรง ๆ เพื่อให้ดินหลุดออกจันก่อนรวดที่พื้นกระเด็นขึ้นมา เขาอยากจะทำขอไปนาด้วยแต่เกรงว่าพ่อจะดุ เพราะพ่อเคยบอกว่าเขาตกกล้าไม่เป็น จึงต้องอยู่บ้านช่วยยายทำงาน เขาเข้าไปช่วยแม่หาผ้าคลุมหน้าแต่ไม่พบ แม่รำคาญเลยเปลี่ยนใจใช้งอบแทน

ครั้นพ่อ แม่และพี่ไปแล้ว ปิติจึงล้างหน้า แปรงฟัน อาบน้ำ สระผม เขาเห็นยายกำลังล้างหน้าประแบ่งให้น้อง จึงลงไปเดินเล่นรอบบริเวณบ้าน ขณะนั้นยังเข้าอยู่ พระอาทิตย์เพิ่งขึ้นจากขอบฟ้าครึ่งดวง ทอแสงสีทองออกมา

เรือเรือ ผุงนกพากันบินออกหากินเป็นหมู่ อากาศสดชื่น
ลมเย็นพัดผ่านไม้ขาดระยะ วิ เขามองดูฝูงเกลือกกล้วยเกสร
ดอกบัวในสระข้างบ้านอย่างสำราญใจ แล้วเดินเรื่อยมาจน
กระทั่งถึงต้นมะยมหลังบ้าน เขาคิดถึงเจ้าแก๊ซขึ้นมาทันที
เพราะมันเป็นสัตว์เลี้ยงที่ไม่เคยขัดใจเขาเลย ตั้งแต่เจ้าแก๊
ตายเขารู้สึกเหงามากจนพ่อสงสาร และสัญญาว่าจะหาลูก
ม้ามมาให้เลี้ยงแทนเจ้าแก๊ แต่พ่อก็ยังหาไม่ได้

พอดีปิติได้ยินเสียงยายร้องเรียกจึงรีบวิ่งกลับ ครั้นขึ้น
ไปบนบ้านเห็นยายกำลังก่อไฟ ควันไฟกระจายไปทั่วบ้าน
“หิวข้าวหรือยัง” ยายถาม “ถ้ายังไม่หิว ช่วยหัน

หยวกกล้วยให้ยายหน่อยเถอะ ยายจะต้มให้หมู”

“ได้ครับยาย” ปิติตอบแล้วก็คว้ามีดหันหยวกกล้วยใส่
 กระจาดอย่างกระฉับกระเฉงจนเหวี่ยงเปียกโชกไปทั้งตัว
 ยายเตือนว่า “ระวังจะฉีกเนื้อตัวเองเข้านะปิติ” พอยาย
 พุดจบ ปิติก็ร้องลั่นสะบัดมือไปมา ทำหน้าแบ่ ยายตกใจ
 ปราดเข้ามาคว้ามือปิติขึ้นดูก็ไม่เห็นมีบาดแผล ปิติหัวเราะ
 ขอบใจ ยายโกรธจึงว่า “ปิติเจ้าทำตัวเป็นคนหลอกลวง
 เช่นนี้ ระวังจะเป็นเด็กเลี้ยงแกะ”

ปิติเข้าไปกอดประจบยาย “ขอโทษเถอะครับยาย
 ผมนี้กว่ายายจะชอบเสียอีก ผมจะเป็นเด็กเลี้ยงแกะได้

อย่างไรครับ”

“เด็กเลี้ยงแกะที่ขายเคยอ่านในหนังสือนะซี เขาเป็นเด็กไม่ดีชอบพูดจาเหลวไหลหลอกให้คนเข้าใจผิด เขาพาฝูงแกะไปเลี้ยงที่ชายทุ่ง นึกสนุกขึ้นมาก็ร้องตะโกนเอะอะว่า หมาป่ามากินแกะหมดแล้ว พวกชาวนาที่อยู่ใกล้ได้ยินก็คว่ำมิด คว่ำไม้ วิ่งมาจะช่วยแต่ไม่เห็นหมาป่า ข้าเจ้าเด็กเลี้ยงแกะก็หัวเราะขันที่เห็นผู้ใหญ่วิ่งหน้าตื่นคิดว่าหมาป่ามา ครั้นวันหลัง หมาป่ามาจริง ร้องตะโกนอย่างไรก็ไม่มีใครมาช่วย เพราะเขาคิดว่าคงจะถูกหลอกเหมือนคราวก่อนนี้แหละ เจ้าอย่าหัดเป็นคนพูดปด จะไม่มีใครเชื่อถือเหมือนเด็กเลี้ยงแกะ จำไว้นะ ปิติ”

ปิติกราบขอโทษยายแล้วว่า “ครับยาย ผมจะจำไว้จะไม่พูดจาเหลวไหลหลอกใครอีกต่อไป”

“ดีแล้ว” ยายพูด “ไปกินข้าวกันเถอะ จะได้รีบทำงาน”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันคำที่ขึ้นต้นด้วย ก จ ด ต บ ป อ (เรียกว่าอักษรกลาง) ผันด้วย

๑ ๒ ๓ ๔

ฝึกเขียนตามแบบอย่างนี้

ตัวอย่าง อาง อ่าง อ้าง อ้าง อ้าง
 ก่อ จำย เค่น ตั่ง เบ็
 แป้ง อึ่ง กล้ว กล้า แปรง

๒. ฝึกอ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่ กง (ง สะกด)

ข้ง ซอง เตียง ถาง
 แทง บึง ผุง มุง
 โยง เรื่อง ลวง ลิง

๓. ฝึกอ่านคำที่มีตัวสะกดในแม่ กน (น ญ ณ ร สะกดเหมือน น สะกด)

เกสร เนียน แทน
 เทียน บริเวณ บุญคุณ
 รัคาญ สัญญา สัญญาณ
 สำราญ สงสาร สมควร

๔. ฝึกอ่านคำที่มี ร ล ตามหลัง ก ค ป ผ (เรียกว่าคำควบกล้ำ ซึ่งต้องอ่านออกเสียงกล้ำกันทั้งตัวหน้าและตัว ร ล)

กรวด กรอก โกรธ กราบ
 ครั้น ครึ่ง แคร่ คราด
 ปราบ ปราด ปราง พรบ
 กล้า กล้า กล้ว กลือก

คลอง	คลุม	ปลุก	เปลี่ยน
ไคล่	แผล	เปลือ	ผลัด

๕. ฝึกอ่านคำที่มี หน้า (หน้าคำที่ขึ้นต้นด้วย ง น ม ย ร ล ว เสียง จะเปลี่ยนไปเท่ากับ ตัว ห แต่ไม่ออกเสียง ห และผันเหมือน ตัว ห)

เหงา	เหงื่อ	หน้า	เหนียว
หมา	เหม็น	หยวก	หยุด
หรือ	หรอก	หลอก	เหลว
ไหล	ไหว	แหวน	หว่าน

๖. ฝึกอ่านคำที่ประวิสรรชนีย์ (คำที่ประสมด้วย สระ -ะ)

คำที่ขึ้นต้นด้วย กระ และ ประ

กระจาด	กระจาย	กระเด็น	กระฉับกระเฉง
กระดิก	กระแทก	กระป๋อง	กระเทียม
ประแบ็ง	ประจบ	ประจํา	ประตุ
ประชุม	ประโยชน์	ประเดี้ยว	ประเทศ

คำที่ขึ้นต้นด้วย ตะ มะ ะ ระ สะ

ตะโกน	ตะเกียง	ตะกร้า	ตะวัน
มะยม	มะปราง	มะพร้าว	มะม่วง
ระยะ	ระเบียง	ระฆัง	ระวัง
สะบัด	สะดวก	สะกด	สะกั

๗. ฝึกอ่าน

พอดี สี่เรือ เชื้อถือ มือคว้า
 นำแปลก แลกเปลี่ยน เทียนไข ไกลแผล
 แคร่ลั่น หันหยวก หมวกเหม็น เป็นแง

แตกกระจาย ขายกระจาด ขาดกระเด็น
 เป็นประจำ ทำประจบ พบประเดี้ยว
 เคี้ยวมะม่วง พวงมะปราง ทางมะพร้าว
 ราวสะพาน สานตะกร้า อย่าชะงอก
 โบกสะบัด จัดระยะ จนกระทั่ง
 ดึงเอะอะ เสียงตะโกน ต้นมะยม

คนพูดปิดไม่มีใครเชื่อถือ
 อย่าอาบน้ำทันทีเมื่อยังมีเหงื่อเปียกโชก
บริเวณที่จะตากเสื้อผ้าจะต้องใถคราดเสียกก่อน

บทที่ ๒

เจ้าจ้อจอมชน

วีระนั่งผสมปุ๋ยอยู่บนแคร่ไต้ต้นขนุนในสวนหลังบ้าน เจ้าจ้อจอมชนขึ้นไปนั่งทำท่าสง่างามอย่างสบายใจอยู่บนต้นฝรั่ง มันนั่งสงบเสงี่ยมอยู่ได้ไม่นานก็ขยับกิ่งไม้เล่น พอมันเห็นปิติเดินมาก็เขย่ากิ่งฝรั่ง ร้องเจี๊ยก ๆ บอกให้วีระรู้

ปิติกับวีระทักทายกันอย่างสนิทสนม แล้วปิติแหงนหน้าขึ้นไปทักเจ้าจ้อ วีระขยับที่ให้ปิตินั่ง เขามองเห็นรอยถลอกที่ขาปิติ

จึงถามว่าเป็นอะไร ปิติถลกขาทางเก่งให้ดูรอยถลอก แล้วบอกว่า “เผอิญระหว่างทางฉันเจอขบวนแห่ناع มีคนหนึ่งรำฉวัดเฉวียนเข้ามาใกล้ ฉันรีบหลบเลยสิ้นใจถลกลงข้างถนน หนามจึงเกี่ยวเอา พอไม่มีเจ้าแก่ฉันต้องโดนหนามและเดินเหนื่อย จนเหงื่อหยดอย่างนี้แหละ”

ปิติมองดูถึงปุยแล้วพูดว่า “เธอกำลังผสมปุย ฉันมาทำให้เธอเสียนงานหรือเปล่าวีระ”

“เปล่า” วีระรีบปฏิเสธแล้วถามว่า “เธอมาหาฉันขออนุญาตยายหรือเปล่าล่ะ”

“ขอซี ยายยิ่งว่าฉันพูดจาเหลวไหลอยู่ด้วย เมื่อวานฉันทำตลกหลอกยายว่ามีดบาดมือ นึกว่ายายจะสนุกแต่ยายสรุปว่า ฉันทำตัวเป็นเด็กเลี้ยงแกะ”

วีระหัวเราะ เขาหันไปเห็นเจ้าจ้อกำลังลงจากต้นฝรั่ง จึงพยักหน้าเรียกให้มันขึ้นมานบนแคร่ แล้วส่งไม้สำหรับคนปุยให้มัน เจ้าจ้อสมัครใจจะเล่นชนอยู่แล้วจึงคว้าไม้จากวีระใส่ลงในถังปุย กระแทกขึ้นลงถี่ยับ เด็กทั้งสองพากันหัวเราะ

“เห็นเจ้าจ้อแล้วฉันยังคิดถึงเจ้าแก่ วีระช่วยหาสัตว์เลี้ยงให้ฉันสักตัวเถอะนะ” ปิติบอก

“ฉันก็พยายามอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เจ้าแก่ตายยังไม่รู้จะ
หาสัตว์อะไรให้เธอเลี้ยง” วีระพูด

พ่อติลของวีระเดินเข้ามาในสวน ถือองุ่นมาพวงใหญ่
ปิติพนมมือไหว้ “สวัสดีครับ คุณลุงไปไหนมาครับ”

“ไปที่สหกรณ์การเกษตรมาจะหลาน เขามีงานฉลอง
ป้าย ลุงยังพบพ่อของหลานเลย” ลุงตอบแล้วส่งองุ่นให้
วีระกับปิติ เด็กทั้งสองยกมือไหว้ขอบคุณแล้วรับมา

“ครับ เมื่อเช้าพ่อบอกแม่ว่าจะไปสหกรณ์ ให้แม่
ไปนาก่อน ปานนี้พ่อก็คงกลับบ้านแล้ว”

“คงจะกลับแล้ว เมื่อตอนที่ลุงมา เห็นทยอยกลับกันหลายคน”

ลุงเหลือบไปเห็นเจ้าจ๋อก็หัวเราะ “นั่น วีระเขาได้พนักงานผสมปุ๋ยแล้วหรือ” ทุกคนพากันหัวเราะ เจ้าจ๋อหันมาพยักหน้าชอบใจ คิดว่าลุงสนับสนุน มันยิ่งคึกคะนอง เร่งคนเร็วขึ้นจนตัวเซไปมา วีระต้องพุงไว้กลัวมันจะล้ม ไม่ช้าเจ้าจ๋อก็เหนื่อย จึงโยนไม้ทิ้งลงนอนเหยียดยาว

วีระโยนลูกอุนให้มันเป็นรางวัล เจ้าจ๋อนอนอยู่รับไม่ถนัด ลูกอุนจึงตกลงในถังปุ๋ย เจ้าจ๋อเองก็จะหล่นตามลงไปด้วย โชคดีที่มันเป็นสัตว์รื่องไวคว่าแควไว้ได้ทัน วีระ

ตกใจจนหน้าซีด ปิติหน้าสลดกลัวเจ้าจ้อจะตกลงไป พอเห็นเจ้าจ้อขึ้นมานอนเอกเขนกอยู่อย่างเดิมก็โล่งอก เด็กทั้งสองพากันหัวเราะชอบใจ

“นี่ถ้ามันตกลงไป คงแย่นะ ในปัยอาจมีพยาธิก็ได้”
วีระว่า

“ไม่มีแน่ เพราะไม่ใช่ปัยคอก แต่เจ้าจ้อสิงเสม ลูกสมุนของวีระ มันไวยังกับปรอทไม่ต้องกลัวว่ามันจะตก”
ลุงพูดแล้วหันมาถามปิติว่า “ปิติมาเที่ยว หรือมีธุระอะไร”

“ผมมาเที่ยวครับ และอยากให้วีระช่วยหาสัตว์เลี้ยงให้ผมแทนเจ้าแก่ด้วย” ปิติตอบ

“เออจริงสินะ ปิติคงเหงา วีระช่วยปิติหน่อยนะ หลาน” ลุงพูด วีระรับคำเป็นมั่นเหมาะทำให้ปิติดีใจจนหน้าบาน

แบบฝึก

1. การอ่านอักษรนำ คำหลังออกเสียงเหมือนตัวนำประสมสระนั้น ผันเหมือนตัวนำ และออกเสียงตัวนำเป็น -ะ กิ่งเสียง

ตัวอย่าง คำว่า ขยับ ถ้าไม่มีตัว ข จะอ่านว่า ยับ แต่เมื่อมีตัว ข อยู่ข้างหน้า ยับ จะเปลี่ยนเสียงเหมือนมี ห นำ เป็น หยับ

ดังนั้น ขยับ อ่านว่า ขะ-หยับ (ออกเสียง
 ขะ กิ่งเสียง)

ฝึกอ่าน

ขยับ	ขนม	ฉลอง	ฉลาด
ถลอก	ถวาย	ฝรั่ง	สรุป
ขณะ	เสมอ	ขย่ม	จุ่ม
ตลก	ตลาด	ตลอด	ปรอท
อวย	สนิทสนม	สนับสนุน	ฉวัดเฉวียน

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดในแม่ กด (ด ต ตร ท ฐ ฑ ฒ สะกด ออกเสียง
 เหมือน ด สะกด)

ขีด	สด	เหยียด
อนุญาต	ผลิต	ชีวิต
เกษตร	บาตร	มิตร
บาท	ปรอท	สนิท
โกรธ	ปฏิเสธ	พยาธิ

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กน (น ญ ร สะกด ออกเสียงเหมือน น
 สะกด)

นั้น	ปาน	ขบวน
คุณ	ขวัญ	เผชิญ
การ	ทหาร	สหกรณ์

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กก (ก ค ทร สะกด ออกเสียงเหมือน ก สะกด)

คึก	คอก	พັก
นาค	โรค	สมัคร

๕. ฝึกอ่านคำที่สะกดใน แม่ กบ (บ ป พ สะกด ออกเสียงเหมือน บ สะกด)

ยิบ	หลบ	ขยับ	เหลือบ
บาป	รูป	สรุป	ภาพ

๖. ฝึกอ่านคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ (ออกเสียงเหมือนตัวนำป็น -ะ กิ่งเสียง)

ทยอย	ผสม	เผอิญ	พັก
พนม	พนัก	พยุง	ขบวน

๗. ฝึกผันคำที่มีอักษรนำ (ให้ผันเหมือนตัวนำ)

ตัวอย่าง

ฝรั้ง	ฝรั้ง	ฝรั้ง		
องุ่น(อะ-งุ่น)	องุ่น	องุ่น	องุ่น	องุ่น
ขย่ม	เขย่า	ไถล	ฝรั้ง	
สง่า	เสงี่ยม	องุ่น	อร่อย	

๘. ฝึกอ่าน

ขยับปีก	หลีกหลบ	พบฝรั่ง
นั่งเขย่า	เข้าถลอก	บอกสมุน
อุ้นขนม	ผสมยา	หน้าสลด
หมดสง่า	อย่าไถล	ไม่ตลก

ขยับต้นไม้

ไถลสิ้น

ยื่นสงบเสงี่ยม

เตรียมรางวัล

เขาเหยียดเท้ามาถูฉัน

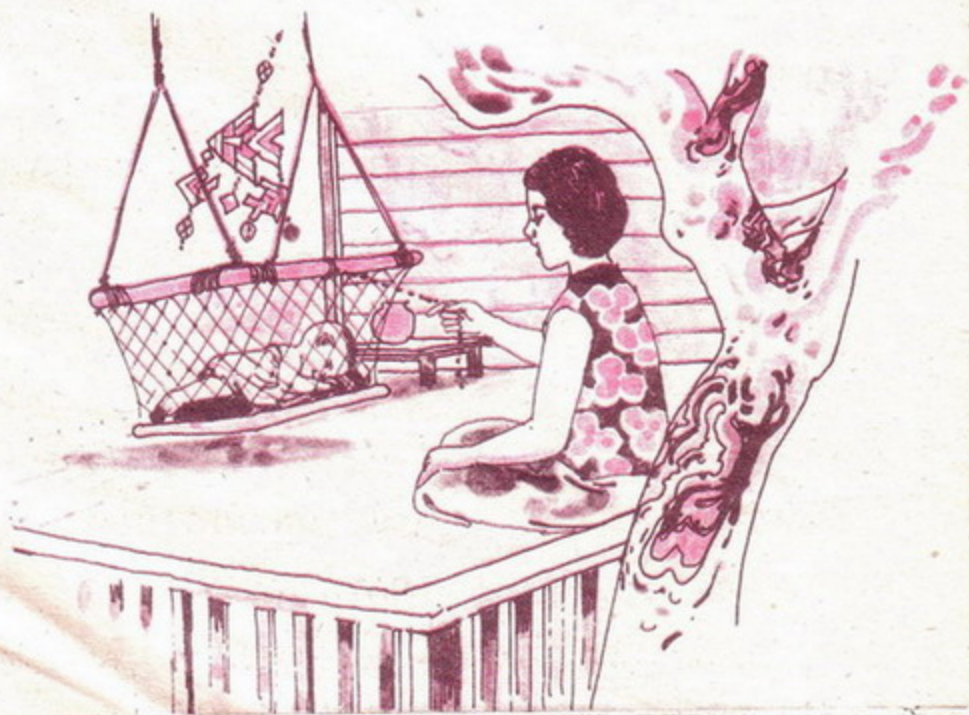
เขาเหลือบมองดูฉัน

เขาขับรถฉวัดเฉวียนด้วยความตึกคะนองนายอำเภอสนับสนุนให้จัดตั้งสหกรณ์การเกษตร

บทที่ ๓

นกเขาเอย

ขณะที่ปิติกำลังจะลาลงและวีระกลับบ้าน เขาได้ยินเสียงกล่อมเด็ก แ่วมาจากบ้านหลังใหญ่ที่อยู่ติดกับสวนเสียงของคนกล่อมไฟเราะ บทกล่อมก็ชวนฟัง ปิติจึงนั่งฟังเพลิน ลุงสังเกตเห็นก็ยิ้มแล้วนั่งฟังด้วย บทกล่อมว่าดังนี้

เจ้านกเขาเดือนเอย
 แม่จะไปขายของ
 นกเขาเอย
 บันเกิดแม่จะฟังเสียงเล่น
 นกเขาเอย
 พระสุริยาบ่ายเบียง

ให้เจ้าอยู่เรือนเลี้ยงน้อง
 เลี้ยงน้องเกิดพ่อคุณเอย
 บันอยู่แต่เข้าจนเย็น
 เนื้อเย็นเจ้าคนเคียว
 บันอยู่แต่เข้าจนเที่ยง
 เที่ยงแล้วจงนอนเปลเอย

“บทกล่อมบทนี้ผมไม่เคยได้ยินเลย” ปิติพูด “ยาย
 กล่อมบทนกกาเหว่า ผมไม่ค่อยชอบเพราะเกลียดนายพราน
 ที่ยิงนกตายทั้งสองตัว ยายบอกว่าเป็นบาปเป็นกรรมมาก
 ตายไปก็ไม่ได้ขึ้นสวรรค์ แม้ว่าเราจะรังเกียจกาเพราะ
 มันชอบขโมย แต่มันก็มีนิสัยเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คนใจบาป
 อย่างนี้ ต้องได้รับภัยพิบัติสักวันหนึ่ง” ลุงหัวเราะ “ปิติ
 นี้มีเมตตากรุณาต่อสัตว์ ได้กุศลดีมากนะหลาน การยิง
 สัตว์เป็นเรื่องธรรมดาของบรรดานายพรานทั้งหลาย แต่
 นั้นแหละถ้านายพรานยิงสัตว์ตายมาก สัตว์ป่าก็หมดป่าแน่
 ทุกวันนี้ ถึงแม้จะมีประกาศห้าม และมีบรรยายทางวิทยุ
 กระจายเสียง ซึ่งให้เห็นโทษของการทำลายธรรมชาติ แต่
 ปรากฏว่ายังมีคนโลกไม่รู้จักคุณค่าของธรรมชาติ พวกเขาจึง
 บังอาจตัดต้นไม้ทำลายป่าและยิงสัตว์ บางทีก็ถือโอกาสเข้า

ครอบครองเพราะความเห็นแก่ตัว นี่เป็นปัญหาใหญ่ที่เรา
ต้องช่วยกันแก้ไข ลุงดีใจมากที่ปัจจุบันนี้รัฐบาลกำลังเร่ง
ควบคุมและกำจัดพวกที่มีเจตนาร้ายนินสัยเลวเหล่านี้ให้สิ้นไป
คนเห็นแก่ตัวพวกนี้สิ ควรได้รับภัยพิบัติ”

“จริงครับคุณลุง” ปิติเสริม

ปิติหันไปถามวีระ “เมื่อไหร่ เสียงแม็กล่อมลูกไซ้
ใหม่”

“ไซ้” วีระตอบ “นั่นเสียงภรรยาทำนังกล่อมลูกคน
เล็กของเขา ฉันชอบมาก ตอนสายหรือตอนบ่าย ถ้าเข้ามา
นั่งอยู่ในสวน ก็มักจะไต่ยีนเป็นประจำ ฟังเพลินดี”

“ภรรยาทำนคองไม่ได้ไปขายของเหมือนบพที่กล่อม
 หรอกนะ จึงมีเวลากล่อมลูก ฉันไม่ชอบไปขายของเลย
 ฉันอายุ” ปิติพูด ลุงจึงว่า “อายุทำไมละปิติ อาชีพขาย
 ของเป็นอาชีพสุจริต วีระเคยหาบผลไม้ไปขายที่ตลาด
 เสมอ ไม่เห็นเขาอายุเลย การทำงานสุจริตไม่ว่างานอะไร ๆ
 ไม่น่าอายหรือ กลับน่าสรรเสริญเสียอีก หลานอย่าเป็น
 กังวลเลย พี่ชผลที่บ้านหลานมีก็เอาไปขายซี ฝึกไว้แต่เล็ก
 โตขึ้นก็ชำนาญยึดเป็นอาชีพได้” ปิตินึกในใจว่าเขาจะเลิก
 อายและพยายามหัดขายของ จึงตอบรับคำลุงอย่างหนักแน่น
 ว่า “ครับ ผมจะไม่อาย และจะหัดขายของให้ได้”

ปิติเห็นตะวันคล้อยต่ำลงมากแล้ว จึงลาลุงและวีระ
 กลับบ้าน เจ้าจ้อลุกขึ้นโบกมือให้เขา ระหว่างทางเขานึกถึง
 บทกล่อมที่ได้ฟัง ยิ่งรู้สึกชอบมาก ทำให้เขาคิดถึงแม่
 เวลาแม่จะไปนา แม่ขอให้เขาช่วยเลี้ยงน้องเสมอ แต่บท
 กล่อมที่เขาได้ฟัง มีตอนหนึ่งว่า แม่ไปขายของ ถ้าจะให้
 เหมาะกับแม่ของเขา ก็น่าจะเปลี่ยนเสียใหม่ว่า

เจ้านกเขาเดือนเอย	ให้เจ้าอยู่เรือนเลี้ยงน้อง
แม่จะไปทำนาที่ริมหนอง	เลี้ยงน้องเด็กพ่อคุณเอย

เขาจะไปบอกให้ยายใช้บทกล่อมบพนี้กล่อมน้องบ้าง
 ถ้ายายจะให้มีเสียงนกเขาขัน เขาก็ยินดีขันให้ จะทำเสียง

ให้เหมือนเสียงนกเขาที่เขาเคยได้ยินมาว่า จู้ชุกกรู จู้ชุกกรู
 และจะขันให้แม่ฟังด้วย แล้วปิตักก็เผลอต้วโก่งคอขันออกมา
 ว่า จู้ชุกกรู จู้ชุกกรู เสียงดังลั่น โชคดีที่ไม่มีใครเดินผ่าน
 มาได้ยิน

แบบฝึก

๑. การผันอักษรกลาง (ก จ ด ต บ ป อ) ด้วย ' ๒ ๓ ๔ +

ตัวอย่าง กี่ กี่ กี่ กี่ กี่

กี่ โกง กล่อม จ้อง

ดั่ง	แต่ง	ตอน	บาย
เบี่ยง	ปี	ปั้น	อาย

๒. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กด (จ ช ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ติ ศ ษ สะกด
ออกเสียงเหมือน ด สะกด)

จัด	ยึด	เถิด
กิจ	บังอาจ	รังเกียจ
พืช	ประโยชน์	ราชการ
ปรากฏ	กฎ	อิฐ
เจตนา	สังเกต	สุจริต
พิบัติ	สมบัติ	ญาติ
ประกาศ	ประเทศ	โทรทัศน์
ตรัส	โอกาส	ศาสน์

๓. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กน (ญ ฌ ฎ ฌ สะกด ออกเสียงเหมือน
น สะกด)

ก้านัน	เถื่อน	พราน
ชำนาญ	ปัญหา	สรรเสริญ
คุณค่า	โบราณ	ประมาณ
ผล	กุศล	กังวล

๔. ฝึกอ่านคำที่สะกดด้วยแม่ กบ (บ ป ภ สะกด ออกเสียงเหมือน
บ สะกด)

หาบ	ครอบ	หยับ	ขยับ
บาป	รูป	โลก	ลาม

๕. ฝึกอ่านคำที่มี ร ควบ และออกเสียงเฉพาะตัวหน้า ไม่ต้องออกเสียง ร
ตัวอย่าง

จริง อ่านว่า จิง (ออกเสียงเฉพาะ จ)

สระ อ่านว่า สะ (ออกเสียงเฉพาะ ส)

ฝึกอ่าน

จริง เศร้า สระ สร้าง

เสริม เสรีจ สรรเสรีญ

๖. ท เมื่อควบกับ ร แล้ว จะเปลี่ยนเสียงเป็น ซ

ตัวอย่าง

ทรง อ่านว่า ชง (ทร เปลี่ยนเป็นเสียง ซ)

ฝึกอ่าน

ทรง ทรด ทราบ ทราย

โทรม ไทร พุทรา

๗. คำที่มี รร และมีตัวสะกด เวลาอ่าน จะอ่านเหมือนมีไม้หันอากาศ
(-)

ตัวอย่าง

กรรม อ่านว่า กัม (ตัว รร อ่านเป็น -)

ฝึกอ่าน

กรรม ธรรมชาติ

๘. คำที่มี รร และไม่มีตัวสะกด เวลาอ่าน จะอ่านเหมือนมีไม้หันอากาศ และมี น สะกด (-ัน) .

ตัวอย่าง

บรรทัด อ่านว่า บัน - ทัด (ตัว รร อ่านเป็น -ัน)

ฝึกอ่าน

บรร.ทัด	บรรทุก	บรรจุ
บรรดา	บรรยาย	บรรเทา
ภรรยา	สรรเสริญ	สวรรค์

๙. ฝึกอ่าน

เรื่องน่าอาย	หายกังวล	คนสรรเสริญ
เชิญแก้ไข	ให้สังเกต	มีเหตุผล
คนบาปหนา	มาปรากฏ	หมดโอกาส
ขาดคุณค่า	เจตนาร้าย	บรรยายความ
ตามบุญกรรม	ชำนาญมาก	อยากทราบเรื่อง

คนเลวเป็นที่รังเกียจของคนทั่วไป

เราควรมีใจเมตตากรุณาต่อผู้ได้รับภัยพิบัติ

คนไทยควรร่วมใจกันส่งเสริมบรรดาสินค้าไทย

ยาเสพติดเป็นอันตราย

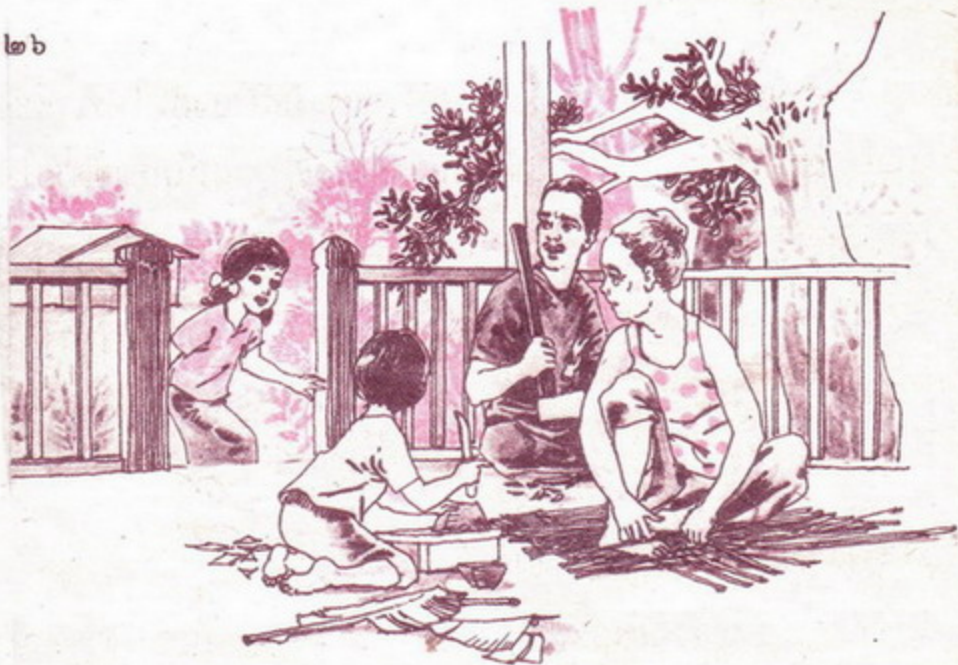
หลายเดือนแล้วที่มานี้ไม่ได้ไปเที่ยวบ้านซูใจ มานี้จึงไปขออนุญาตแม่ แม่ให้ไปแต่กำชับว่าต้องถูเรือนให้เสร็จก่อน พอมานี้ถูเรือนเสร็จ ฝนก็ตกกระหน่ำลงมา กว่าฝนจะหยุดก็เป็นเวลาบ่าย พระอาทิตย์เคลื่อนลงต่ำ แลเห็นเลื่อนรางอยู่กลางเมฆก้อนหนา มานี้จึงรีบไป เจ้าโตนอนหลับเพลินจึงไม่ได้ตามไปด้วย มานี้เห็นต้นข้าวได้นำฝนชุ่มฉ่ำแลดูเขียวชอุ่มอยู่สองข้างทาง ผุงควายนอนเกลือกโคลนอยู่หลายตัว บ้างก็เดินขวิดไขว่อยู่ในนา เพราะไม่มีใครคอยดูแล มันไล่ขวิดกันจนต้นข้าวล้ม ใบชาคว่ำลงเกลื่อนกลาด มานี้เสียดายต้นข้าว คิดจะคว่ำไม้ขว้างไล่มันไปแต่ไม่กล้าเพราะกลัวมันจะขวิดเอา จึงรีบวิ่งไปโดยเร็ว

พอถึงหน้าโรงสี มานี้เกือบชนชายคนหนึ่งซึ่งยืนขวางทางอยู่ ชายนั้นรูปร่างผอมแห้ง หน้าเหลืองซีดเขียว มีหนวดเครายาวรุงรัง ริมฝีปากและขอบตาเป็นสีเขียวคล้ำ นุ่งผ้าขาด มานี้เห็นแล้วรู้สึกตกใจกลัว แต่ชายคนนั้นยิ้ม

พลงเอามือขวาควางลงไปในตุ้กระดาศ หยบเปลือก
 ส้มโอเชื่อมส่งให้มานี้ มานีกล่าวขอบคุณแต่ไม่รับขนม
 ริงวึ่งหนีจนทำแพลง ต้องวึ่งกะไผลกกะเปลกไปตาม
 ทางเกวียนที่ขรุขระจนถึงบ้านของชูใจ

เมื่อไปถึงบ้านชูใจ พบชูใจกำลังหัดเย็บกระทงใบตอง
 ย่ากำลังสานเสือกก อากำลังซ่อมด้ามขวาน ทุกคนเห็น
 มานีหน้าซีด ทำทางตื่นเต้น วึ่งกะไผลกกะเปลกเข้ามา
 ก็ตกใจ พวกกันซักไ้ว่ามานีเป็นอะไร มานีจึงเล่าเรื่องชาย
 รูปร่างผอมแห้งให้ขนม แต่มานีไม่รับ ย่าชมว่ามานีทำ
 ถูกต้องแล้วที่ไม่รับของจากคนแปลกหน้า อาพูดเสริมว่า “คน
 งานที่โรงสีหลายคนติดยาเสพติด ดีแล้วที่มานีไม่รับขนม

ของเขามากิน มิฉะนั้นอาจจะติดยาเสพติดไปด้วย”

“ยาเสพติดเป็นอย่างไรคะอา” มานีถามเสียงสั่น ใจ
ยังเต้นตึกตักอยู่ไม่หาย ชูใจสงสารเพื่อนจึงเอื้อมมือมาบีบ
มือของมานี ชูใจรู้สึกว่ามีอันนั้นเย็นเฉียบ

“ยาชนิดนี้มีหลายประเภทและเป็นอันตรายมาก บางที
เขาก็ปนไว้ในขนม ใครกินเข้าไปจะติด กินมากเข้าก็จะผอม
แห้ง สมองเสื่อม ไม่ได้กินจะคลั่งทुरนทुरาย และอาจถึง
ตายได้”

“ทำไมเขาจึงต้องการให้เด็กอย่างมานีติดยาเสพติดคะ”

ชูใจถาม

“มันจะหลอกให้ติด พอตติดแล้วมันก็บังคับให้ทำอะไรให้ มานี้ก็ต้องทำ มิฉะนั้นมันจะไม่ให้ยา มานี้ก็อาจตายได้” อาตอบแล้วหันไปเกลียด้ามขวานให้เกลี้ยง

ย่าสอนว่า ถ้าคนแปลกหน้าให้ของ จงอย่ารับหรือเขว
ชวนไปไหนก็อย่าไปเป็นอันขาด แม้แต่คนที่เรารู้จัก ก็ต้อง
ระวังด้วยเหมือนกัน ถ้าไม่แน่ใจก็อย่าเชื่อ

ย่าจึงชวนมานี้หัดเย็บกระทงกับชูใจ มานี้หิบบกระทง
ที่ย่าเย็บเป็นตัวอย่างขึ้นพิจารณาดู ก็เห็นว่าฝีมือของย่าดีมาก
ส่วนกระทงที่ชูใจเย็บนั้น บิดเบี้ยว ซ้ำไปตองก็แตก
ชูใจจึงขยำเสียจนยุ่ยแล้วทำหน้าที่ กระจิบบอกมานี้ว่า “ฉัน
ทำไม่เป็น ย่าก็บังคับให้ทำ แล้วยังกำชับให้ทำสวยเหมือน
ของย่าด้วยซี” ย่าได้ยินจึงพูดว่า “ถ้าชูใจฝึกไฝงาน คิดจะ
ทำให้สวยก็ทำได้ ดูว่าตรงไหนไม่สวยก็แก้ไข แต่นี่พอ
เห็นไม่สวยก็เหวี่ยงทิ้ง แล้วเมื่อไรจะทำได้สวยสักที” ย่า
หันมาพูดกับมานี้ว่า “มานีลองทำดูใหม่จะ กระทงหกมุม
อย่างนี้ทำไม่ยากเลย ทำบ่อยเข้าก็ชำนาญ ทำได้สวย อย่า
เอาอย่างชูใจ เขาดีแต่ถือไปตองแวงไปแวงมา” มานี
เห็นชูใจหน้าสลดจึงโกล่เกลี่ยว่า “มานี้จะหัดเย็บกระทงกับ
ชูใจคะย่า ชูใจเย็บกระทงจวนจะใช้ได้อยู่แล้วคะ”

อย่ายิ้มแล้วว่า “ดีแล้ว ทำให้สวย จะได้เหมือน
โสนน้อยเรือนงาม”

แบบฝึก

๑. ฝึกผันอักษรคำ (ก ช ซ พ ย ร ล) ด้วย ' ๒

ตัวอย่าง

กา	คำ	ค้ำ
ชুম	ชุ่ม	ชุ้ม
เลือน	เลื้อน	เลี่ยน

ฝึกผัน

ควาน	เครา	คลัง	คล้า
ครั้น	คริ่ง	แคว	คว้า
เชื่อม	ชี	เซ	พวง
ยู	ร่วง	ริม	เร่ง
เรือน	โล่ง	ลั่น	แหว

๒. ฝึกผันคำที่สะกดด้วยแม่ กม (ม สะกด)

ชุ่ม	เชื่อม	ผม	ยอม
เอื่อม	ขยม	ผสม	พนม
สนม	ขนม	เสียม	กล่อม
กรรม	ธรรม	เสริม	เลื่อม

๓. ฝึกอ่านคำที่มี ร ล และ ว ตามหลัง ก ข ค ต ป ผ พ เรียกว่าคำ

ควบกล้า

กรง

กราบ

เกลี้ยง

เกลื่อน

ไกว

เกวียน

เกลา

กล้า

ขรุขระ

ขลาด

ขวา

ขวาน

ความ

ควาน

ตรง

ตรัส

ปรบ

แปรง

แปลง

ปลาย

ผลิ

ผลัด

เปลอ

แผล

พระ

พราน

พลิก

เพลง

๔. ฝึกอ่านคำที่ประวิสรรชนีย์ (คำที่ประสมด้วย สระ -ะ)

กระหน้า

ขรุขระ

ประเทศ

กะทิ

คะแนน

ฉะนั้น

ตะเกียง

ระหว่าง

สะพาน

๕. ฝึกอ่านเทียบเสียง

ชา - ชา

เสื่อ - เสี่ย

ขวา - ผา

เรื่อง - เรียง

ฮา - งา

เคื่อง - เคียง

กวาด - ผาด

เตือน - เตียน

หงาย - หาย

จ้าง - ช้าง

นุด - สุด

ชัก - ชัก

ควัน - พัน

ลาด - ผาด

๖. ฝึกอ่าน

รูปร่าง	เลื่อนลง	ขวางกัน
มันเชื่อม	เอื่อมมือ	ถือขวาน
ควานหา	หน้าคล้ำ	ชุ่มฉ่ำ
กำชับ	ขับเกวียน	เขียนหมวด

หน้าเกลี้ยงเกลา	หมวดเคราะห์
นอนกกไข่	พูดไกล่เกลี่ย
เสียวริมฝีปาก	ฝากพิจารณา
หน้าบิดเบี้ยว	เลี้ยวมาขวิด

ฝนตกลงมาจนพื้นดินชุ่มฉ่ำทำให้ต้นไม้เขียวชุ่ม
น้ำดู

ตำรวจชักใช้คนงานที่โรงสีซึ่งฝึกไผ่ในทางมิชอบ
ชาวบ้านเดินซื้อของในตลาดกันขวักไขว่ไปหมด
คนติดยาเสพยาติดร่างกายจะผอมแห้งและหน้าตา
ซีดเซียว

ฉันขยำเปลือกส้มโอเพื่อจะทำเปลือกส้มโอเชื่อม

โสณน้อยเรือนงาม

ฝนเริ่มตกลงมาอีก มานีหน้าเสียว เพราะกลัวกลับบ้านไม่ได้ ย่าจึงปลอบว่า “ตอนจะกลับบ้าน ถ้าฝนยังไม่หยุด ย่าจะให้อากาศร่มไปส่ง ฤดูฝนก็เป็นอย่างนี้แหละ ฝนตกมาเรื่อยตั้งแต่ปลายเดือนพฤษภาคมแล้ว” ชูใจไม่ อยากให้มานีเป็นกังวลเรื่องฝน จึงพูดว่า “ก่อนมานีจะมา ย่าเล่าเรื่องโสณน้อยเรือนงามให้ฟังค้างอยู่ เธออยากฟังไหมจะ มานี”

“อยากฟังจะชูใจ” มานีพูด แล้วหันไปหาย่าพลางขอ ร้องว่า “ย่ากรุณาเล่าให้มานีฟังบ้างซีคะมานีชอบฟังนิทาน ที่พระเอกมีฤทธิ์ นางเอกใจดีและมีฤชาด้วย”

“จะ ย่าจะเล่าให้ฟัง เรื่องนี้นางเอกชื่อโสณน้อยเรือน งาม เป็นเจ้าหญิงแสนสวย และมีน้ำใจดีอย่างที่มานีชอบ เจ้าหญิงเป็นพระราชธิดาของกษัตริย์เมืองหนึ่ง ที่มีชื่อ เช่นนี้เพราะเมื่อเกิดมามีเรือนไม้โสณ หลังน้อยสวยงามมา ด้วย พระเอกชื่อพระวิจิตรจินดา เป็นพระราชโอรสของ

กษัตริย์อีกเมืองหนึ่ง แต่ในเรื่องนี้ไม่ได้แสดงฤทธิ์เดชอะไรและไม่มีฤษีด้วยเพราะเป็นนิทานไทย จึงมีแต่ชีปะขาว” ย่าหันไปทางชูใจแล้วพูดว่า “ชูใจไปหยิบหนังสือโสณน้อย เรือนงามมาให้มานี้ดูด้วยจ๊ะ เขาจะได้เห็นรูปและตัวหนังสือไปด้วย”

ชูใจรีบไปหยิบหนังสือมานั่งดูกับมานี หูกก็คอยฟังย่าเล่า

“ชาติก่อนพระวิจิตรจินดาเคยฆ่าพญานาคตายไปเจ็ดวันจึงฟื้น มาในชาตินี้พญานาคมีใจอาฆาต จึงมาคายพิษไว้พอพระวิจิตรจินดาถูกพิษพญานาคเข้าก็สิ้นพระชนม์ทันที พระราชบิดาและพระราชมารดาเสียพระทัยมาก แต่ไทรทูลว่า พระวิจิตรจินดาจะสิ้นพระชนม์ไปเจ็ดปี แล้วจะมีพระราชธิดาของกษัตริย์เมืองอื่นมารักษาให้หาย เมื่อโสณน้อยเรือนงามมีพระชนม์ได้สิบห้าพรรษา ไทรก็ทูลพระราชบิดาและพระราชมารดาว่า เจ้าหญิงโสณน้อยเรือนงามมีเคราะห์ร้ายมาก ให้ออกไปจากเมืองเสีย เพราะจะต้องอภิเษกกับคนที่ตายแล้ว เจ้าหญิงโสณน้อยจึงต้องออกจากเมือง เสด็จเข้าป่าแต่ผู้เดียวและปลอมพระองค์เป็นชาวบ้านเอาเครื่องทรงของพระราชธิดาห่อผ้าไว้ เจ้าหญิงโสณน้อยเป็นผู้มีบุญ พระอินทร์จึงแปลงเป็นชีปะขาวมามอบ

ยาวิเศษให้สำหรับรักษาคนตายให้ฟื้นขึ้นได้ เจ้าหญิงโสณน้อยเดินทางต่อไปก็พบนางकुลาหญิงใจร้าย รูปร่างหน้าตาน่าเกลียดถูกงูกัดนอนตายอยู่ เจ้าหญิงโสณน้อยทรงสงสารจึงใช้ยาวิเศษช่วยให้ฟื้น นางकुลาจึงขอเป็นข้าทาสติดตามเจ้าหญิงไปทุกแห่ง

ทั้งสองเดินทางมาถึงเมืองของพระวิจิตรจินดา พอเจ้าหญิงโสณน้อยทรงทราบเรื่องพระวิจิตรจินดาสิ้นพระชนม์ จึงทรงอาสาเข้าไปรักษา เจ้าหญิงให้กัณม่านเจ็ดชั้นไม่ให้ใครเห็นขณะที่ทำพิธีรักษาและเจ้าหญิงก็ทรงเครื่องเป็นพระราชธิดา นางकुลาติดตามเฝ้าดูอยู่ไม่ห่าง พอ

ยี่สิบ

เจ้าหญิงทรงทูลขอให้พระวิจิตรจินดา ใ้โอความร้อนของพิช
 พญานาคก็ออกมา ทำให้เจ้าหญิงทรงรู้สึกร้อนเป็นอันมาก
 จึงถอดเครื่องทรงออกฝากนางकुลาไว้ แล้วเสด็จไปสรองน้ำ
นางकुลาใจร้ายได้โอกาสก็แต่งเครื่องทรงของเจ้าหญิง แสดง
 ตนเป็นเจ้าหญิง สวมรอยเป็นผู้รักษาพระวิจิตรจินดา และ
 บังคับให้เจ้าหญิงโสณน้อยเป็นข้าทาสของนาง เจ้าหญิง
 โสณน้อยต้องทรงรับกรรม เพราะไม่มีหลักฐานอะไรที่จะนำ
 มาเป็นข้อคัดค้านได้ พระราชบิดา พระราชมารดาและพระ
 วิจิตรจินดาต่างทรงสงสัย จึงลองให้นางकुลาเย็บกระทง
 ใบตองถวาย นางकुลาเย็บไม่เป็น โยนใบตองทิ้ง เจ้าหญิง
 โสณน้อยก็เก็บมาเย็บได้สวยงาม นางकुลาแย่งเอาไปถวาย
 พระวิจิตรจินดาทรงรำคาญนางकुลา จึงทูลลาพระราชบิดา
 และพระราชมารดาไปเที่ยวทางทะเล แล้วสั่งให้นางकुลา
 ย้อมผ้าผูกหัวเรือถวาย นางकुลาทำไม่ได้ โยนผ้าและสีทิ้ง
 เจ้าหญิงโสณน้อยก็เก็บมาย้อมได้สีสวยงาม นางकुลาแย่ง
 เอาไปถวายอีก

เมื่อได้ฤกษ์ที่เรือของพระวิจิตรจินดาจะออกจากท่า
 ลุกเรือถอนสมอแล้วเรือไม่ยอมเคลื่อนออกจากท่า พระ
 วิจิตรจินดาทรงคิดว่า คงมีผู้มีบุญอยู่ในวังต้องการฝากชื่อ
 ของเป็นแน่ จึงทรงให้ทหารไปเที่ยวถาม เมื่อไปถามนาง